

Zápis skutečného majitele do evidence

Od 1. ledna 2018 platí povinnost právnických osob zapsaných ve veřejném rejstříku a svěřenských správců svěřenských fondů zapsaných v evidenci svěřenských fondů (dále „zapsané osoby“) zapsat svého skutečného majitele. Lhůta pro splnění této povinnosti pro právnické osoby zapsané do obchodního rejstříku uplynula 1. ledna 2019; ostatní právnické osoby zapsané do dalších veřejných rejstříků (tj. zejména spolky, nadace, ústavy a společenství vlastníků jednotek) a svěřenské fondy zapsané do evidence svěřenských fondů musí svého skutečného majitele zapsat do 1. ledna 2021. Právnické osoby zapsané do obchodního rejstříku po 1. 1. 2019 mají povinnost svého skutečného majitele zapsat bez zbytečného odkladu po své registraci. Pro úplnost lze uvést, že povinnost zapsat skutečného majitele nedopadá na odštěpné závody zapsané v obchodním rejstříku, jelikož nejde o právnické osoby.

Zákon č. 304/2013 Sb. ani žádný jiný zákon v současné době za neprovedení zápisu skutečného majitele nestanoví žádné přímé sankce. **Právnické osobě tak v případě nezapsání údajů o jejím skutečném majiteli nehrozí ani pokuta, ani zrušení s likvidací.** Nepřímé negativní důsledky spojené s nesplněním dané povinnosti mohou nicméně plynout z jiných právních předpisů [srov. např. § 15 zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, § 122 zákona č. 134/2016, o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, § 177 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů].

Zápis skutečného majitele provádí buď příslušný rejstříkový soud, nebo notář. Není-li zvolena možnost zápisu skutečného majitele prostřednictvím žádosti u notáře, je třeba využít formulář pro návrh na zápis. Tento formulář, který je možné vyplnit pouze elektronicky, je k dispozici na internetových stránkách Ministerstva spravedlnosti [zde](#).

Za stav zápisu je v plném rozsahu odpovědná příslušná právnická osoba nebo svěřenský správce svěřenského fondu. Rejstříkový soud ani notář nezkoumají věcnou správnost k zápisu navrhovaných údajů ani míru, v jaké byly tyto údaje doloženy. Soud také nevyzývá k opravě či doplnění navrhovaných údajů.

Předmětem evidenční činnosti soudu a notáře je pouze formální kontrola návrhu na zápis (respektive žádosti v případě notáře). Je tedy kontrolováno, zda navrhované údaje jsou formálně doloženy, popř. zda plynou z údajů zapsaných ve veřejném rejstříku. V rámci zápisu skutečného majitele soud nebo notář provádí ztotožnění zapisované osoby.

Pro úplnost lze uvést, že do 1. ledna 2019 zápis nebo změna zápisu skutečného majitele nepodléhali v případě právnických osob zapsaných do obchodního rejstříku před 1. lednem 2018 soudnímu poplatku. **Od poplatku jsou i po 1. lednu 2019 osvobozeny právnické osoby nezapisované do obchodního rejstříku (spolky, společenství vlastníků jednotek, atp.), svěřenské fondy a zápisy údajů podle § 118f písm. d) zákona č. 304/2013 Sb.** V situacích, kdy není stanoveno osvobození od poplatku, činí poplatek za zápis skutečného majitele 1000 Kč.

Soudní poplatek lze platit kolkovou známkou nebo převodem. V případě zápisu skutečného majitele notářem je možná platba pouze převodem. V případě zvolení platby poplatku

převodem na účet soudu je třeba po podání návrhu na zápis skutečného majitele vyčkat na vyrozumění soudu, ve kterém navrhovatel sdělí platební údaje (včetně variabilního symbolu).

Co se zapisuje

Údaje, které se mají o skutečném majiteli zapsat do evidence skutečných majitelů, plynou přímo ze zákona – viz § 118f zákona č. 304/2013 Sb.

Zapisují se zejména informace identifikující skutečného majitele, jako jsou např. jeho jméno, datum narození či státní příslušnost. Dále je třeba zapsat údaje, které specifikují, na čem je pozice skutečného majitele založena.

Zapsané údaje mají odpovídat skutečnosti. Proto je třeba návrh na zápis změn podat vždy bez zbytečného odkladu po vzniku rozhodné skutečnosti (§ 118e odst. 2 zákona č. 304/2013 Sb.). Není však třeba řešit změnu údajů, která je vyvolána změnou referenčních údajů v základním registru (§ 95 odst. 1 zákona č. 304/2013 Sb.). To v praxi znamená, že pokud si např. osoba změni jméno, dojde ke změně v základním registru, která se automaticky promítne i do evidence skutečných majitelů.

Vyplnění formuláře

Formulář slouží jak pro návrh na prvozápis skutečného majitele, tak pro návrh změny údajů o skutečném majiteli či jeho výmaz. Formulář se vyplňuje přímo ve webovém rozhraní. Následně je možné jej stáhnout a buď zaslat rejstříkovému soudu v elektronické podobě, nebo jej lze vytisknout a zaslat rejstříkovému soudu v listinné podobě. Po vyplnění a uložení formuláře uživatel také získá tzv. jedinečný identifikátor ke skutečnému majiteli.

Před uložením formuláře a tedy získáním jeho PDF verze je též umožněno si vyplněná data (ve formátu JSON) stáhnout do počítače. Následně je možné data kdykoli opět do formuláře ve webovém rozhraní nahrát (výběrem daného souboru v počítači). K uvedenému postupu slouží tlačítka „Stáhnout data“ a „Nahrát data“ na konci stránky s formulářem.

Uvedený postup umožňuje si formulář uložit v jakékoli fázi vyplňování, tedy bez ohledu na stav vyplnění povinných polí. Uložená data pak lze použít vícekrát ve vztahu k různým formulářům.

Odeslání formuláře

Výstupem elektronicky vyplněného formuláře je PDF dokument, který lze zaslat rejstříkovému soudu v elektronické či listinné podobě (§ 22 zákona č. 304/2013 Sb.). Elektronicky vyplněný formulář je možné vytisknout a pracovat s listinným návrhem. Podpis navrhovatele na listinném návrhu musí být úředně ověřen. Návrh na zápis v elektronické podobě musí být podepsán uznávaným elektronickým podpisem nebo zaslán prostřednictvím datové schránky navrhovatele (tj. datové schránky právnické osoby, jejíž skutečný majitel se zapisuje).

Vyplněný formulář je třeba adresovat **místně příslušnému rejstříkovému soudu**. Tím je krajský soud, v jehož obvodu je obecný soud zapsané osoby (tj. právnické osoby nebo svěřenského správce – § 118h odst. 2 zákona č. 304/2013 Sb.). **Navrhovatelem na zápis (či změnu zápisu) údajů o skutečném majiteli je ta právnická osoba, o jejíž skutečného**

majitele jde, nebo svěřenský správce svěřenského fondu, o jehož skutečného majitele jde. V případě zápisu skutečného majitele pobočného spolku je navrhovatelem spolek hlavní; v případě zápisu skutečného majitele příspěvkové organizace územního samosprávného celku je navrhovatelem zřizovatel příspěvkové organizace. Navrhovatel samozřejmě může k podání návrhu zmocnit třetí osobu.

Je-li navrhovatelem zahraniční právnická osoba (či svěřenský fond), musí navrhovatel přiložit sdělení o doručovací adrese na území České republiky nebo zmocněnce pro přijímání písemností s doručovací adresou v České republice.

V souladu s § 19 zákona č. 304/2013 Sb. je třeba k návrhu na zápis do evidence skutečných majitelů doložit listiny o skutečnostech, které mají být zapsány. K tomu lze dodat, že tyto listiny nejsou určeny k evidování v evidenci skutečných majitelů. Tyto listiny jsou v zásadě dvojího typu.

(1) Jednak jde o listiny, které dokládají totožnost skutečného majitele, jehož totožnost nelze ověřit z tuzemského registru obyvatel. V případě skutečných majitelů – českých občanů tak není třeba totožnost dokládat. V případě cizinců je třeba doložit výpis ze zahraničního registru obyvatel nebo odpovídající doklad státu, jehož je skutečný majitel občanem (typicky např. cestovní doklad).

(2) Jednak jde o listiny, které dokládají pozici skutečného majitele. Přitom platí, že soud pravdivost těchto listin nezkoumá. S ohledem na různorodé důvody pro pozici skutečného majitele nelze tyto listiny jednoznačně určit či vypočíst. Často bude pozice skutečného majitele zřejmá ze zápisu ve veřejném rejstříku či ze zakladatelského právního jednání právnické osoby, které je vloženo ve sbírce listin. V takovém případě již pozici skutečného majitele není třeba zásadně dokládat. Přitom je třeba si uvědomit, že i pokud je pozice skutečného majitele zjevná z veřejného rejstříku, je stále třeba do návrhu (v 2. části formuláře) uvést, na čem je pozice skutečného majitele založena.

V případech, kdy není postavení skutečného majitele zřejmé z veřejného rejstříku, může být doloženo např. seznamem akcionářů, dohodou akcionářů, prohlášením společníků o jednání ve shodě atp. Zákon pro listiny dokládající pozici skutečného majitele nestanovuje specifické formální požadavky.

Proces zápisu

O zápisu skutečného majitele soud nevede řízení a tedy ani nevydává rozhodnutí. Soud pouze buď zápis provede, nebo neprovede. S tím je spojen také fakt, že navrhovatel není ze strany soudu informován o úspěšnosti svého návrhu. Proto je v rámci formuláře pro zápis umožněno navrhovateli vyplnit emailovou adresu, na kterou systém v okamžiku případného úspěšného zápisu skutečného majitele automaticky zašle zprávu. Soud zapíše skutečného majitele do evidence skutečných majitelů do 5 pracovních dnů ode dne, kdy mu došel návrh na zápis (§ 118i odst. 1 zákona č. 304/2013 Sb.); jde o pořádkovou lhůtu.

Soud nezapíše údaje o skutečném majiteli do evidence skutečných majitelů, jestliže návrh na zápis údajů o skutečném majiteli byl učiněn neoprávněnou osobou, nebyl podán na formuláři, neobsahuje všechny předepsané náležitosti, je nesrozumitelný nebo neurčitý nebo nebyl podán s listinami, jimiž mají být doloženy údaje o skutečném majiteli.

Neprovede-li soud zápis skutečného majitele, vyrozumí o tom soud navrhovatele do 3 pracovních dnů ode dne doručení návrhu na zápis (§ 118i odst. 4 zákona č. 304/2013 Sb.); jde o pořádkovou lhůtu. Ve vyrozumění soud uvede důvody neprovedení zápisu s poučením, jak lze nedostatky odstranit.

Seznam rejstříkových soudů

Rejstříkový soud	Adresa	Kontakty
Městský soud v Praze	Slezská 2000/9, 120 00 Praha	podatelna@msoud.pha.justice.cz Tel: 224 172 111 Datová schránka: snkabbm
Krajský soud v Českých Budějovicích	Zátkovo nábr. 10/2, 370 84 České Budějovice	podatelna@ksoud.cbu.justice.cz Tel: 389 018 111 Datová schránka: 832abay
Krajský soud v Plzni	Veleslavínova 21/40, 306 17 Plzeň	podatelna@ksoud.plz.justice.cz Tel: 377 869 611 Datová schránka: yaraba4
Krajský soud v Ústí nad Labem	Národního odboje 1274/26, 400 92 Ústí nad Labem Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci U Soudu 540/3, 460 72 Liberec	podatelna@ksoud.unl.justice.cz Tel: 475 247 111 – ústředna Datová schránka: phgaba8 podatelna@ksoud.lbc.justice.cz Tel: 485 238 111 Datová schránka: tx5bkr9
Krajský soud v Hradci Králové	Československé armády 218/57, 502 08 Hradec Králové Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích Na Trísle 135, 530 96 Pardubice	podatelna@ksoud.hrk.justice.cz Tel: 498 016 111 – ústředna Datová schránka: ep7abae podatelna@ksoud.pce.justice.cz Tel: 466 044 411 - ústředna Datová schránka: ep7abae
Krajský soud v Brně	Husova 353/15, 601 95 Brno Havlíčkovo nábreží 1835/34, 728 81 Ostrava	podatelna@ksoud.brn.justice.cz Tel: 546 511 111 - ústředna Datová schránka: 5wwaa9j podatelna@ksoud.ova.justice.cz Tel: 596 153 111 Datová schránka: jhyaeqv
Krajský soud v Ostravě	Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci Studentská 1187/7, 771 00 Olomouc	podatelna@ksoud.olc.justice.cz Datová schránka: euy2tn

Jedinečný identifikátor ke skutečnému majiteli

Jedinečný (bezvýznamový) identifikátor ke skutečnému majiteli je náhodně generovaný kód, který obecně slouží k snazší práci uživatelů s evidencí skutečných majitelů, a to s ohledem na její neveřejnou povahu.

Jedinečný identifikátor ke skutečnému majiteli (dále jen „JISM“) je představován řadou znaků, pomocí které se uživatel může identifikovat vůči aplikaci informačního systému evidence skutečných majitelů. To mu zejména usnadní tvorbu případného návrhu na změnu zápisu v evidenci skutečných majitelů a získání výpisu z evidence.

Získání JISM

JISM lze získat pouze prostřednictvím formuláře pro návrh na zápis skutečného majitele (popřípadě následně prostřednictvím formuláře pro změnu návrhu).

V okamžiku úspěšného dokončení vyplnění formuláře pro návrh na zápis skutečného majitele je uživateli zobrazena potvrzovací hláška se zobrazením JISM, který je spárován k tomuto formuláři. JISM je potřeba si pro další účely poznamenat či jej jinak uschovat.

Využití JISM

Poté, co je soudem proveden zápis skutečného majitele, může při zápisu získaný JISM uživateli (navrhovateli – zapsané osobě) posloužit ve dvou situacích. Předně může zapsaná osoba díky JISM (1) získat aktuální výpis skutečného majitele přímo z webové aplikace evidence skutečných majitelů. Dále pak JISM může posloužit pro (2) snazší tvorbu návrhu na změnu zápisu skutečného majitele. Při vyplnění spárovaného JISM v rámci formuláře pro návrh na změnu zápisu skutečného majitele se totiž předvyplní zapsané neveřejné údaje. Uživatel tak ve formuláři pohodlně určí, které údaje chce změnit (přepsat). Než je skutečný majitel zapsán soudem (popřípadě notářem) do evidence, není JISM funkční.

Zneplatnění JISM

Každá provedená změna zápisu skutečného majitele v evidenci působí zneplatnění předchozího JISM. Pro získání aktuálního výpisu tedy vždy slouží pouze jeden JISM. V rámci návrhu na změnu zápisu sice navrhovatel získá nový JISM, ten však zatím bez využití a takříkajíc čeká. Až dojde-li k zápisu změny do evidence, nahradí nový (dosud čekající) JISM ten původní. Pokud k zápisu nedojde, čekající JISM je zneplatněn (a stále platí původní JISM).

